

Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM

YTTRANDE
7 april 2004
Dnr.: 6-1-04

Nya principer för utformning av statsbudgeten - konsekvenser för budgetlagen (Fi2003/6595)

I skrivelsen "Nya principer för utformning av statsbudgeten" föreslås att statsbudgeten ska redovisas enligt bokföringsmässiga redovisningsprinciper och följa god redovisningssed. Konjunkturinstitutet stödjer starkt dessa förslag.

Genom att periodisera inkomster och utgifter till den period då de uppstår och när verksamheten bedrivs, blir den ekonomiska styrningen lättare att genomföra vilket också har stor betydelse för både finans- och budgetpolitiken. Dessutom närmar man sig nationalräkenskapernas redovisning som bygger på internationella redovisningsprinciper. Detta gör statsbudgeten lättare att jämföras i ett internationellt perspektiv. Det blir också lättare att jämföra statsbudgeten med kommuner och näringsliv som idag redovisar enligt bokföringsmässiga principer.

Konjunkturinstitutet är alltså i grunden positiv till förslagen men har också några speciella synpunkter:

I den nya statsbudgeten föreslås att ett statligt finansiellt sparande ska beräknas. Detta ska dock inte motsvara det finansiella sparande som nationalräkenskaperna (NR) sedan länge beräknar. Detta då den nya statsbudgeten inte använder samma avgränsningar och redovisningsprinciper som NR, bland annat eftersom affärsverken ingår i statsbudgeten men inte i NR. Den samlade investeringsredovisningen kommer också att skilja i de båda systemen. Nationalräkenskapernas finansiella sparande har, som skrivelsen också betonar, fått en ökad betydelse i och med att EU:s regler om budgetbalans är uttryckt i NR-termer. Även riksdag och regeringens mål om ett överskott i det offentliga finansiella sparandet är uttryckt i NR-termer.

Att i statsbudgeten använda begreppet "finansiellt sparande" som inte överensstämmer med nationalräkenskaperna är inte bra, utan skulle skapa stor förvirring. Konjunkturinstitutet föreslår istället i första hand att ett med NR liktydigt finansiellt sparande införs i statsbudgeten med hjälp av en justeringspost. I andra hand föreslås att en annan term används.

EU –medel och avgifter till andra internationella organisationer bör inte redovisas kassamässigt som skrivelsen föreslår. Hela skrivelsen präglas av att man ska utforma en statsbudget enligt god redovisningssed och med bokföringsmässiga principer. Det finns ingen anledning att frångå dess principer vid redovisningen av EU-medlen. För att upprätthålla god budgetdisciplin bör även EU-medel periodiseras till det år den avser. Detta görs både i statens årsredovisning och i nationalräkenskaperna varför även statbudgetens redovisning bör periodiseras på likartat sätt. Argumentet för att behålla den kassamässiga redovisningen är mycket dåligt dvs. för att i ansträngda lägen klara utgiftstaket. Man bör istället se till att det alltid finns en återstående budgeteringsmarginal som täcker in osäkerhet avseende den makroekonomiska utvecklingen i stället för att som ofta skett, fyllt ut marginalen genom beslut om utgiftshöjningar.

Investeringar i vägar och järnvägar bör finansieras med anslag när utgiften uppstår. Finansiering genom avgifter på framtida brukare kan vara ett alternativ.

Finansiering av investeringar genom lån i Riksgäldskontoret kan vara ett sätt att kringgå utgiftstaket, eftersom utgifterna under utgiftstaket endast omfattas av utgifter under anslag och således inte av lån i Riksgäldskontoret. Konjunkturinstitutet anser att kriterierna för när lån får tas i Riksgäldskontoret bör göras tydligare i den nya statsbudgeten.

I skrivelsen påpekas också att tekniska justeringar av utgiftstaket kan komma att ske vid periodiseringar. Samtidigt bör enligt skrivelsen inte utgiftstaket justeras för ofta. Konjunkturinstitutet anser att det behövs tydligare regler för när tekniska justeringar av utgiftstaket ska ske. De bör vara symmetriska och utformas på ett sätt som förhindrar att utgiftstaket kringgås.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ingemar Hansson. Ulla Robling har varit föredragande.

Ingemar Hansson

Ulla Robling